

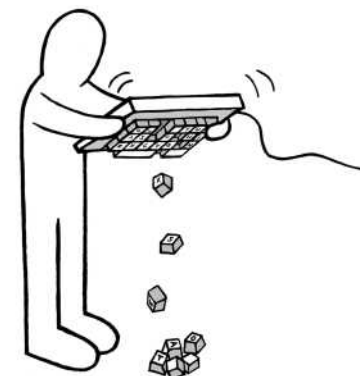
► taal voor de mensen

Die heeft het mis

Bij het radioprogramma *Vroege Vogels* ging het over de Hondsbossche Zeewering. Er werd gezegd: „Wie denkt dat het daar een saai boel is, die heeft het mis.”

Deze uitspraak is bijzonder, omdat ze ervoor zorgt dat je precies het omgekeerde denkt van wat de bedoeling was. Stel dat je de Hondsbossche Zeewering zelf heel saai vindt. Dan denk je bij zo'n zin: „Dat maak ik zelf wel uit! Ik vind het daar nu eenmaal saai, punt uit.” Als je de Hondsbossche Zeewering daarentegen niet saai vindt, dan denk je: „Natuurlijk is het daar niet saai! Waarom wordt dat gerucht zo hardnekkig in stand gehouden!” En als je, zoals ondergetekende, nog nooit over de Hondsbossche Zeewering hebt nagedacht, laat staan over het al dan niet saai-zijn ervan, dan denk je: „Ik heb geen idee waarover het hier gaat, maar een ding is zeker: het is daar saai.”

Dat is altijd zo bij uitspraken van het type 'wie denkt dat... die heeft het mis'. Het heeft misschien te maken met het feit dat om deze uitspraak het aura van 'jongerenwerker' hangt. Jongerenwerkers hebben als taak om stomme dingen toch leuk te laten lijken voor kansarme rand-groepjongeren aan de zelfkant van de maatschappij. Een wervende brochuretekst kan bijvoorbeeld luiden: 'Wie denkt dat korfbal alleen leuk is voor bejaarden, die heeft het mis! Ge-

Illustratie Tomas Schats

mengd sporten is juist heel vet! Als je dat als kansarme jongere leest, weet je natuurlijk niet hoe snel je een bushokje moet gaan vernielen.

De vraag is hoe je zoiets dan wel moet zeggen. Ontkennen dat iets saai is of stom, heeft al snel iets verdachts (rummikub? Nee, helemaal niet saai).

Waarschijnlijk is het het verstandigst om gewoon niet te benoemen als iets saai is of niet. Dus meteen zeggen: „Er wonen ongelooflijk veel soorten vogels bij de Hondsbossche Zeewering.” Dan kunnen de luisteraars zelf bepalen of dat saai is.

PAULIEN CORNELISSE

► de krant van gisteren

Oude kranten, wat moet je ermee? Je kunt er groente in verpakken. Of een oud servies. Vis. Of je kunt ze in de kattenbak versnipperen. Redacteuren vormgeving van nrc.next gebruiken de krant van gis-

teren graag als basis voor nieuwe 'kunst'. Vandaag: infographics-redacteur Roland Blokhuisen.

► **Bijdragen aan deze rubriek zijn welkom via klik@nrc.nl**

► ik@nrc.nl

Gesprek met hovenier Henk over zijn oude hobby: koikarpers kweken en verkopen.

Hij vertelt dat een van de vissen groot genoeg was geworden om van eigenaar te veranderen. Het moet een prachtexemplaar zijn geweest, uitzonderlijk mak. Hij zwom met je mee en liet zich zelfs over de buik aaien. Helaas, vlak voor de verkoop werd de karp dood naast de vijver gevonden. Hij

was eruit gesprongen. Henk: „Ik heb nog mond-op-mondbeademing geprobeerd.” Na een korte stilte: „Alsof-ie het wist hè, dat hij verkocht zou worden.”

EDITH DE LUSSANET

► Ook een ik-je maken? **Stuur je bijdrage** van maximaal 120 woorden naar ik@nrc.nl

Lang zijn is leuk

Hoe langer je bent, hoe rijker en slimmer

► In Nederland wonen de langste mensen ter wereld.

► Dat heeft te maken met een hoge levensstandaard.

Door HIDDE TANGERMAN
Ik groeide op als een dwerg. Tijdens mijn puberteitsjaren behoorde ik tot mijn grote frustratie stevast tot de kleinsten van de klas. Terwijl iedereen om me heen groeide als kool en jongens in mannen veranderden, bleef ik een kulken.

Op een avond ergens in mijn derdiende jaar lag ik van machteloze woede in mijn bed te huilen over zo

veel oneerlijkheid. Om me te troosten vertelde mijn moeder een verhaal dat ze bij dit soort noodsituaties paraat had: haar vader was vanwege zijn te korte lengte afgekeurd voor militaire dienst, had daarna een groeispurt gekregen en was alsnog een lange man geworden. Bovendien, had de dokter tijdens mijn geboorte niet voorspeld dat ik de 1 meter 83 zou bereiken? Als ik deze laatste wetenswaardigheid echter met mijn klasgenoten deelde, viel mij een bulderend hoongelachen deel.

Toch kregen mijn moeder en de dokter gelijk. Hoewel ik pas laat begon met groeien, ben ik nu met mijn 1 meter 88 zelfs voor Nederlandse begrippen lang te noemen. En ik moet zeggen, het was het wachten waard. Want lang zijn is leuk. Je hoeft in menigtes nooit op je tenen te staan. Je kunt gemakkelijk bij de bovenste plank in het keukenkastje. Met volleyballen ben je zwaar in het voordeel. En naast alle praktische zijn er natuurlijk ook nog de psychologische voordelen. Lengte dwingt een onuitgesproken, maar onmiskenbare vorm van respect af. Mensen kijken – letterlijk – naar je op.

In het kortgeleden verschenen boek *The Tall Book, A Celebration of Life from on High* van de Amerikaanse

schrijfster Arianne Cohen worden de vele voordelen van het lang zijn uitgebreid bejeld. Het boek behandelt als eerste in zijn soort het thema lichaamslengte in al zijn facetten. Een soort bijbel voor lange mensen dus. Tijdens het lezen bekwam mij dan ook een onvervalst halleluja gevoel. Want de feiten liegen er niet om: lange mensen zijn rijker, slimmer, machtiger en leven langer dan de gemiddelde mens. Amerikaanse economen hebben bevestigd dat iedere extra centimeter lengte het jaarlijkse inkomen met 310 dollar (210 euro) opschroeft, althans in de VS. Een Deense studie koppelde lichaamslengte aan intelligentie en ontdekte dat het IQ van mensen boven de 1 meter 90 19 procent hoger ligt dan het gemiddelde. Lengte doet het ook goed op de werkvloer: in de *Fortune 500* (de Amerikaanse versie van de *Quote 500*) van rijke mensen is 58 procent langer dan 1 meter 83. En de gemiddelde lengte van de Amerikaanse president in de afgelopen 50 jaar bedraagt zelfs 1 meter 86. Lang zijn betekent ook lang leven. Een Finse studie toonde aan dat met iedere extra 5 centimeter lengte het risico op sterfte met 9 procent afneemt. Inderdaad, het is niet eerlijk verdeeld in de wereld. Laten lange slungels met dit boek dan ook hun voordeel doen. Degenen die hun voortaan 'Is het koud daarboven?' toeroepen kunnen rekenen op hun snedige en wetenschappelijk onderbouwde repliek.

Naast een lofzang op lengte is *The Tall Book* eveneens een lofzang op Nederland. Ons kikkerlandje herbergt namelijk de langste bevolking ter wereld. Mannen meten hier gemiddeld 1 meter 84, vrouwen 1 meter 70. Daarmee steken we letterlijk met kop en schouders boven de rest van de wereld uit. Volgens hoogleraar economie John Komlos van de universiteit van München, die in het boek door Cohen wordt geciteerd, heeft de gemiddelde bevolkinglengte te maken met de kwaliteit van de gezondheidszorg en het sociale zekerheidsstelsel van een land. Lengte wordt vooral tijdens de zwangerschap en in de eerste maanden na de geboorte bepaald. In principe is ieder mens voorbestemd om lang te worden, maar door slechte omstandigheden vóór en na de geboorte bereikt lang niet iedereen die potentie. Hoe beter de voorzieningen omtrent de geboorte, zoals zwangerschapsverlof, goede voeding en kindergedezorg, des te meer kinderen hun maximale groeipotentie benutten. Wat betreft die voorzieningen loopt Nederland voorop in de wereld, gevolgd door de Scandinavische landen,

Klub Lange Mensen

• De Klub Lange Mensen (KLM) is een vereniging die de belangen van lange mensen in Nederland behartigt. **De KLM lobbyt bij overheid en bedrijfsleven voor betere voorzieningen voor lange mensen**, zoals grotere kledingmaten en meer beenruimte in vliegtuigen.

• Daarnaast organiseert de KLM ook **sociale activiteiten, bijvoorbeeld 'voor een gesprek met iemand op ooghoogte'**.

• **Mannen langer dan 1m90 en vrouwen langer dan 1m80 kunnen lid worden van de KLM.** Aan dat criterium voldoen 800.000 Nederlanders, 2.000 zijn lid van de KLM.

► Lees wat KLM nog meer doet op www.klublangemensen.nl

waar mensen bijgevolg ook lang worden. Kleine bevolkingen zijn zelden het resultaat van kleine genen, maar van een gebrek aan sociaal stelsel. De resultaten van het lengteonderzoek zijn dan ook één groot pleidooi voor het sociale vangnet en de universele gezondheidszorg.

Naast een goed gedocumenteerd reservoir van feiten en wetenschappelijk onderzoek over lengte is *The Tall Book* ook vooral het persoonlijke levensverhaal van de schrijfster, die met haar 1 meter 90 al haar hele leven boven haar Amerikaanse landgenoten uitsteekt. Cohen beschrijft hoezeer haar lichaamslengte haar identiteit heeft gevormd. Aanvankelijk maakte het haar onzeker en ongemakkelijk en probeerde ze haar lengte zoveel mogelijk te verbloemen, tot dat ze als research voor haar boek deelnam aan *Europatreffen*, een Europese bijeenkomst van Lange Mensen Clubs in München. Te midden van haar lengtegenoten voelde ze zich voor het eerst van haar leven normaal. Een openbaring. „Ik ontdekte dat ik de afgelopen twintig jaar gebruik maakte van een heel universum aan gedragingen en bewegingen om mijn lengte te compenseren. Ik zat zo veel mogelijk; ik deed ongemerkt mijn schoenen uit wanneer het maar kon of stond met mijn benen in een V. Maar bij *Europatreffen* stond ik kaarsrecht. Ik sprak mijn gedachten

► **Het IQ van mensen langer dan 1 meter 90 ligt 19 procent hoger dan het gemiddelde** ◀

uit met mijn volle stemgeluid en aanwezigheid. Ik hield mijn hakken aan. In één keer stopte ik ermee zelfvervoeren aan te passen.”

Na het lezen van het boek voelde ik me zelf ook even opgetild door de pluspunten van mijn extra centimeters. Op mijn rekenmachientje zat ik al uit te rekenen hoeveel mij dat op jaarbasis zou moeten opleveren. De ontzuivering kwam echter snel. Als thuiswerkend freelance journalist spreek ik mijn opdrachtgevers voornameeljk per e-mail en telefoon. Mijn lengte blijft onopgemerkt. Misschien een idee om voortaan af te sluiten met mijn naam en lengte tussen hakjes erachter.

Arianne Cohen: *The Tall Book, A Celebration of Life from on High*. Bloomsbury, 211 blz. €17,99 via bol.com

Sultan Kosen (27) uit Turkije is met 2.47 meter de langste man ter wereld. Foto AP